

Klimatdeklaration för byggnader - DS 2020:4

Sammanfattning

- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att klimatdeklarationer är ett angeläget verktyg för att minska byggnaders klimatpåverkan, eftersom en mycket stor andel av denna påverkan kommer från andra skeden än energianvändningen vid drift av byggnaden. Det har också visat sig svårt att få igång ett frivilligt system, så länge leverantörer och byggherrar avvaktar varandras krav och underlag.
- SKR anser att det finns risk för suboptimering i byggskedet när kraven om klimatdeklaration endast gäller detta skede och inte byggnadens hela livscykel.
- SKR avstyrker förslaget om att byggnadsnämnden kan meddela slutbesked först efter att byggherren lämnat in klimatdeklaration.
- SKR anser att byggherren inför startbesked ska rapportera in den kommande byggnaden i Boverkets register.
- SKR anser att föreslagen gräns om att klimatdeklaration ska lämnas in för byggnader med bruttoarea större än 50 kvadratmeter bör ändras till 1000 kvadratmeter.
- SKR anser slutligen att det inte finns motiv för att industrianläggningar och verkstäder ska undantas från kravet på klimatdeklarationer.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Skyldighet att lämna in en klimatdeklaration

SKR avstyrker föreslagen ändring i plan och bygglagen (2010:900) om att byggnadsnämnden får meddela slutbesked först efter att byggherren uppvisat intyg om att denne lämnat in klimatdeklaration.

Om byggherren inte har upprättat en klimatdeklaration inför slutbeskedet har kommunen enligt förslaget möjlighet att meddela interimistiskt slutbesked för att byggnaden ska kunna tas i bruk. När byggherren upprättat och lämnat in klimatdeklarationen till Boverket kan byggnadsnämnden meddela slutbesked. Denna hantering bedöms medföra extraarbete för kommunen då mängden interimistiska slutbesked kommer öka, framförallt inledningsvis. Förslaget innebär utökade administrativa arbetsuppgifter för kommunen och den sökande, och förlängd tid innan det aktuella ärendet kan meddelas slutbesked. Samtidigt har kommunen ingen roll i att bedöma klimatdeklarationen. Förslaget innebär därmed att kommunens handläggning förlängs och försvåras, på grund av en administrativ uppgift som inte har med byggnadsnämndens uppgifter att göra.

I Boverkets rapport Klimatdeklaration av byggnader (2018:23) som ligger till grund för nuvarande förslag föreslogs att klimatdeklarationen skulle lämnas in till ansvarig myndighet senast sex månader efter slutbesked. Motiveringen till tidigareläggandet av inlämnande är att det bedöms finnas en risk för att beräkningarna av klimatpåverkan görs för sent i processen och därmed inte ligger till grund för överväganden av reduktionsåtgärder. SKR ser inte att det blir någon större skillnad om klimatdeklarationen tas fram precis innan slutbeskedet då även detta är sent i byggprocessen.

SKR föreslår istället att byggherren inför startbesked ska rapportera in den kommande byggnaden i Boverkets register. På så sätt får Boverket som tillsynsmyndighet i tidigt skede information om nybyggnationen och kan då i tidigt skede exempelvis sätta in informationsinsatser för att uppmärksamma vikten av att arbeta med överväganden av reduktionsåtgärder under hela byggprocessen. SKRs erfarenhet är att de flesta byggnationer blir av då de fått startbesked. Då bygglov gäller i fem år kan Boverket använda tidpunkten för när bygglovet slutar gälla för att säkerställa att de klimatdeklarationer som inte lämnats in vid färdigställandet av byggnaden kommer in. Medan kommunens roll begränsas till en tidig insats läggs med denna ordning tillsynsansvaret på Boverket, som redan har ansvar för utveckling och registerhållning.

Undantag från skyldighet att lämna in en klimatdeklaration behöver justeras

SKR anser att undantaget att byggnader som inte har större bruksarea (BRA) än 50,0 kvadratmeter innebär att alltför många byggnader kommer att omfattas av kravet på klimatdeklaration. I Boverkets rapport Klimatdeklaration av byggnader (2018:23) som ligger till grund för förslaget föreslogs att kravet om klimatdeklarationer initialt skulle gälla alla byggnader över 1000 kvadratmeter BRA. Denna nivå anser SKR är mer rimlig.

I promemorian finns en uppskattad kostnad på mellan 120.000 och 241.000 kronor för att upprätta klimatdeklaration för en flerbostadsbyggnad eller lokalbyggnad på 2500 kvadratmeter. SKR bedömer att denna kostnad kommer vara ungefär lika hög för en 400-600 kvadratmeter stor byggnad vilket då blir en relativt hög extrakostnad för byggherren. Denna bedömning görs utifrån att det arbete som behöver göras för att samla in uppgifter för klimatdeklarationen är detsamma oavsett storlek.

Den föreslagna gränsen på 50,0 kvadratmeter BRA leder även till att kravet om klimatdeklaration kan komma att gälla vid byggande av exempelvis en tvättstuga på en innergård vid flerbostadshus. SKR har svårt att bedöma vad kostanden för att upprätta klimatdeklaration för denna typ av byggnad skulle kunna bli. I promemorian har kostnaden för serietillverkat småhus bedömts till 48.000 kronor. Kostnaden för ovanstående exempel hamnar högre än denna och troligen närmare 120.000 kronor som är den lägre kostnaden för en lokalbyggnad. Med SKR:s föreslagna gräns på 1000 kvadratmeter undviks att kraven blir oproportionerliga för sådana byggnader.

SKR anser inte att det finns motiv för att industrianläggningar och verkstäder ska undantas från kravet på klimatdeklarationer. Därtill framgår inte hur avgränsningen ska ske, och vilka definitioner som ska gälla för vad som är en industribyggnad eller en verkstad, eller vem som ska göra bedömningen av om en byggnad uppfyller dessa kriterier eller inte. Det riskerar att leda till oklarheter. Hur stor del av en byggnad ska exempelvis användas för industriändamål eller verkstad för att undantaget ska kunna användas?

Klimatdeklarationens innehåll och omfattning

SKR håller med om att systemet bör utvecklas stegvis, för att möjliggöra lärande och uppbyggnad av data och undvika orimliga kostnadsökningar för byggandet. Därför ser vi positivt på att systemet inledningsvis enbart omfattar klimatskärm, bärande konstruktionsdelar och icke bärande innerväggar.

SKR anser att det finns risk för suboptimering i byggskedet då kravet på klimatdeklaration endast omfattar detta skede och inte byggnadens hela livscykel. Val i konstruktions- och byggskedet bestämmer klimatpåverkan i driftskede och vid rivning och återvinning. Exempelvis kan material- och konstruktionsval som ger lägre klimatpåverkan i driftskedet, såsom mer isolering av klimatskärm, framstå som ett dåligt klimatval med den föreslagna avgränsningen. Det är därför av stor vikt att arbetet vidareutvecklas så att så att klimatpåverkan från övriga faser av byggnadens livscykel inkluderas så snart som möjligt.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knape

Ordförande

Miljöpartiet reserverar sig till förmån för eget yrkande, se bilaga 1.

Sverigedemokraterna reserverar sig till förmån för eget yrkande, se bilaga 2.

Styrelsen SKR
2020-04-24

Reservation från Miljöpartiet

Klimatdeklaration för byggnader

Miljöpartiet reserverar sig till förmån för eget yrkande att punktsats 5 i sammanfattningen ändras till följande lydelse:

"SKR tillstyrker förslaget om att klimatdeklaration ska lämnas in för byggnader med bruttoarea större än 50 m²."

Som konsekvens av detta så stryks styckena 3,4 och 5 på sidan 2.

Styrelsen SKR
2020-04-24

Reservation från Sverigedemokraterna

Klimatdeklaration för byggnader

Sverigedemokraterna reserverar sig till förmån för eget yrkande enligt följande:

Sverigedemokraterna ställer sig generellt negativa till fler pålagda regelbördor. Vi ser inte att förslaget om klimatdeklaration för byggnader skulle kunna ge något mervärde i förhållande till vad nuvarande system med miljöbyggnader ger.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna

att SKR:s yttrande ska förorda avslag på utredningens förslag i sin helhet.